

LA CLAU I ELS PANYS

Antoni Gutiérrez Díaz

Hi ha raons per dubtar que ERC sigui clau per a la governabilitat de Catalunya després de l'1-N

Adalberto Minucci, un membre destacat del nucli dirigent del Partit Comunista Italià en els temps en què la seva organització era un sòlid referent en la vida política italiana, i en bona part de l'europea, ens va visitar durant una de les primeres campanyes electorals de la nostra democràcia, llavors acabada d'estrenar.

En un moment de la visita, quan jo li vaig insistir sobre la necessitat de parlar públicament de la perspectiva postelectoral i de les aliances possibles, em va advertir, amb la seva dilatada experiència, que durant la campanya no és convenient parlar d'aliances, sinó que és temps de gastar totes les energies per marcar el propi terreny i oferir a l'electorat un perfil definit a partir del qual es puguin defensar els seus interessos. És una vegada celebrats els comicis, des de la major o menor solidesa de l'espai electoral aconseguit, quan es pot parlar del compromís amb les altres forces.

PROBABLEMENT, a **Adalberto** no li faltava la raó, però la veritat és que davant de cada campanya electoral totes les forces polítiques es presenten o bé com a futures guanyadores dels comicis, i per això lliures d'establir una línia de compromisos potencials amb altres partits, o bé com a posseïdors de la poderosa clau que obri la porta del nou Govern. Potser **Adalberto** tenia un cert grau de raó tàctica, però, com a marxista, oblidava que "la tradició ... oprimeix com un malson el cervell dels vius" i que, mentre no es demostrï el contrari, els polítics també tenim cervell. En conseqüència, les aliances del passat i la utilització negativa que se n'ha fet no són fàcils d'oblidar, i en aquest camp totes i cadascuna de les forces polítiques amb representació parlamentària tenen el seu propi pes en l'haver.

Però tan cert com que ningú és lliure del seu passat, ho és també que en alguns casos, tal com succeeix en el d'Esquerra Republicana, el pes del passat recent

adquireix unes característiques peculiars que es mereixen una consideració especial, atès que algun dels seus dirigents, com si no hagués passat res, han pretès recuperar la seva clàssica equidistància enarborant com a bandera la famosa clau que ha d'obrir la porta del govern de la Generalitat.

Potser no seria inoportú recordar aquí una vegada més la sensata reflexió que **Karl Marx** ens va oferir en les primeres línies del seu *18 Brumari*, quan va escriure: "**Hegel** diu en algun lloc que tots els grans fets i personatges de la història universal apareixen, com si diguéssim, dues vegades. Però es va oblidar d'afegir: una vegada com a tragèdia i l'altra com a farsa". I, certament, el final del tripartit --i no oblidem els innegables valors positius de les múltiples i diverses accions beneficioses portades a terme pel Govern català-- ningú pot negar que ha tingut alguna cosa de tragèdia, i que existeix el perill que el fet que Esquerra Republicana es torni a atribuir la condició de propietària de la clau de la governabilitat, com si no hagués passat res, pot adquirir uns tints de farsa.

DEIXANT de banda el fet de donar qualsevol versemblança a les molestes tendències que les enquestes atribueixen a ERC, i fugint del simplisme esquemàtic de l'aritmètica, existeixen, al meu parer, com a mínim quatre raons que qüestionen el valor de la clau d'Esquerra per obrir, en les condicions actuals, la porta de la futura governabilitat a Catalunya després de les eleccions que se celebraran l'1 de novembre.

La primera és la seva evident coresponsabilitat en la crisi de govern que ha guillotinat les esperances de vida que la societat catalana havia dipositat en el tripartit. Una coresponsabilitat que uns altres ja han pagat, però que ERC encara té pendent.

La segona és el seu *no* al projecte d'Estatut de Catalunya, amb el qual, després de la seva dura campanya, va cultivar uns resultats negatius que no sembla haver assimilat plenament.

La tercera és la persistència del seu maximalisme sobiranista, no com a

legítima aspiració de futur, sinó expressat amb urgències reivindicatives que una vegada més no el fan apte per consolidar aliances, ni amb l'esquerra catalanista, ni amb un prudent centredreta nacionalista que, amb el compromís del 21 de gener, va apostar pel pragmatisme moderat. I la quarta és la falta d'un lideratge clar i d'unes bases mínimament cohesionades que li confereixin la suficient credibilitat perquè la seva clau encaixi en el nou pany governamental que configura la situació actual.

FALTEN poques setmanes perquè ERC reconsideri davant l'opinió pública la utilització positiva que pensa donar al que seran els seus resultats electorals, i també seria bo que valorés fins a quin punt a la Catalunya actual la clau de la governabilitat ja està en unes altres mans i que, si no varia la seva estratègia, el vell model que encara defensa potser només podrà servir per obrir la porta de l'oposició.

Article publicat a El Periódico de Catalunya (29/09/2006)